

**T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI**

YATIRIM TEŞVİK BÜLTENİ -MART 2017 VERİLERİ-

TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İÇİNDEKİLER

	Sayfa no
1. 2017 Yılı Mart Ayı Gelişmeleri	1
1.1. Mart Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Genel Karakteristikleri	1
1.2. Mart Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgelere Göre Dağılımı	1
1.3. Mart Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dağılımı	2
1.4. Mart Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı	2
1.5. Mart Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Türlerine Göre Dağılımı	3
2. 2017 Yılı Ocak-Mart Dönemi Gelişmeleri	3
2.1. Ocak-Mart Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Genel Karakteristikleri	3
2.2. Ocak-Mart Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgelere Göre Dağılımı	4
2.3. Ocak-Mart Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dağılımı	5
2.4. Ocak-Mart Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı	5
2.5. Ocak-Mart Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Türlerine Göre Dağılımı	5
3. 2012/3305 Sayılı Karar Dönemindeki Birikimli Gelişmeler (20.06.2012 – 31.03.2017)	6
3.1. Yatırım Teşvik Belgelerinin Karşılaştırması	6
3.2. Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgesel Bazda Karşılaştırması	6
3.3. Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dönemsel Karşılaştırması	7
3.4. Yatırım Teşvik Belgelerinin Türlerine Göre Dönemsel Karşılaştırması	7
3.5. Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı	7

YATIRIM TEŞVİK BELGESİ BÜLTENİ -MART 2017 VERİLERİ-

1. 2017 Yılı Mart Ayı Gelişmeleri

1.1. Mart Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Genel Karakteristikleri

2017 yılı Mart ayında, öngörülen sabit yatırım tutarı toplam 9,4 milyar TL olan 686 adet Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiştir. Düzenlenen belgelerde toplam 19.063 kişilik istihdam öngörülmektedir.

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (milyon TL)			Öngörülen İstihdam (Kişi)		
	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
2015	18	376	394	691	3.666	4.357	969	10.656	11.625
2016	18	541	559	157	6.679	6.836	332	13.444	13.776
2017	33	653	686	2.940	6.482	9.422	2.207	16.856	19.063

Mart ayında düzenlenen 686 adet Yatırım Teşvik Belgesinin 653 adedi yerli firmalar, 33 adedi yabancı sermayeli firmalar tarafından alınmıştır. Yerli firmalara düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 6,5 milyar TL olurken, yabancı sermayeli firmalara düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 2,9 milyar TL'dir.

1.2. Mart Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgelere Göre Dağılımı

2017 yılı Mart ayında verilen teşvik belgelerinin 206 adedi I. Bölgede, 112 adedi II. Bölgede, 103 adedi III. Bölgede, 108 adedi IV. Bölgede, 80 adedi V. Bölgede ve 77 adedi VI. Bölgededir.

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (Milyon TL)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
I.Bölge	120	151	206	1.341	1.669	4.772
II.Bölge	98	100	112	1.531	837	1.378
III.Bölge	45	91	103	489	954	798
IV.Bölge	42	74	108	557	437	1.458
V.Bölge	45	100	80	242	828	421
VI.Bölge	43	40	77	191	500	594
Muhtelif Bölgeler*	1	3	0	6	1.611	0
Toplam	394	559	686	4.357	6.836	9.422

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

Öngörülen toplam sabit yatırım tutarının ise 4,8 milyar TL'si I. Bölgede, 1,4 milyar TL'si II. Bölgede, 798 milyon TL'si III. Bölgede, 1,5 milyar TL'si IV. Bölgede, 421 milyon TL'si V. Bölgede, 594 milyon TL'si VI. Bölgededir.

Mart Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Yüzde Dağılımı

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (Milyon TL)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
I.Bölge	%31	%27	%30	%31	%25	%51
II.Bölge	%25	%18	%16	%35	%12	%15
III.Bölge	%11	%16	%15	%11	%14	%8
IV.Bölge	%11	%13	%16	%13	%6	%16
V.Bölge	%11	%18	%12	%6	%12	%4
VI.Bölge	%11	%7	%11	%4	%7	%6
Muhtelif Bölgeler*	%0,3	%0,5	%0	%0,1	%24	%0
Toplam	%100	%100	%100	%100	%100	%100

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

1.3. Mart Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dağılımı

2017 yılı Mart ayında düzenlenen 686 adet belgenin 530 adedi komple yeni yatırım, 119 adedi tevsi, 37 adedi de diğer mahiyetlerdeki yatırımlardan oluşmaktadır. Mart ayında yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 9,4 milyar TL'lik sabit yatırım tutarının 7,2 milyar TL'si komple yeni yatırım, 1,9 milyar TL'si tevsi ve 382 milyon TL'si de diğer mahiyetlerdeki yatırımlardan oluşmaktadır.

	Komple Yeni Yatırım		Tevsi		Diğer*		Toplam	
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)
2015	273	2.967	90	1.144	31	247	394	4.357
2016	412	3.342	106	2.990	41	504	559	6.836
2017	530	7.190	119	1.850	37	382	686	9.422

* Modernizasyon, Entegrasyon ve Ürün çeşitlendirme yatırımları

1.4. Mart Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı

Mart ayında verilen yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 9,4 milyar TL'lik sabit yatırım tutarının 1,5 milyar TL'si Enerji sektöründe, 4,4 milyar TL'si Hizmetler sektöründe, 3,4 milyar TL'si İmalat sektöründe, 111 milyon TL'si Madencilik sektöründedir.

	Enerji			Hizmetler			İmalat			Madencilik		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)
2015	71	789	346	129	1.539	5.694	178	1.981	5.396	16	48	189
2016	196	3.346	444	152	1.731	7.766	204	1.742	5.514	7	17	52
2017	227	1.505	329	202	4.448	11.359	242	3.358	7.034	15	111	341

1.5. Mart Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Belge Türlerine Göre Dağılımı

Mart ayında düzenlenen 686 adet yatırım teşvik belgesinin 348 adedi Bölgesel, 337 adedi Genel ve 1 adedi Stratejik mahiyete sahiptir. Yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 9,4 milyar TL'lik sabit yatırım tutarının 6,9 milyar TL'si Bölgesel, 2,5 milyar TL'si Genel ve 80 milyon TL'si Stratejik mahiyetteki yatırımlara aittir.

	BÖLGESEL			BÜYÜK ÖLÇEKLİ			GENEL			STRATEJİK YATIRIMLAR		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)
2015	194	2.111	9.068	1	111	350	197	1.840	2.036	2	295	171
2016	208	2.021	8.485	0	0	0	351	4.815	5.291	0	0	0
2017	348	6.890	16.645	0	0	0	337	2.452	2.278	1	80	140

2. 2017 Yılı Ocak-Mart Dönemi Gelişmeleri

2.1 Ocak-Mart Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Genel Karakteristikleri

2017 yılı Ocak-Mart döneminde, öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 23 milyar TL olan toplam 1.680 adet Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiştir. Düzenlenen belgelerde 48.621 kişilik istihdam öngörülmektedir.

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (milyon TL)			Öngörülen İstihdam (Kişi)		
	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
2015	67	1.039	1.106	26.065	11.239	37.303	2.337	33.325	35.662
2016	45	1.545	1.590	1.248	20.425	21.673	854	33.496	34.350
2017	73	1.607	1.680	5.879	17.147	23.026	6.683	41.938	48.621

Ocak-Mart döneminde düzenlenen 1.680 adet Yatırım Teşvik Belgesinin 1.607 adedi yerli firmalar, 73 adedi yabancı sermayeli firmalar tarafından alınmıştır. Yerli firmalar için düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 17,1 milyar TL olurken, yabancı sermayeli firmalar için düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 5,9 milyar TL'dir.

2.2. Ocak-Mart Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgelere Göre Dağılımı

2017 yılının Ocak-Mart döneminde verilen teşvik belgelerinin 506 adedi I. Bölgede, 288 adedi II. Bölgede, 220 adedi III. Bölgede, 290 adedi IV. Bölgede, 179 adedi V. Bölgede, 193 adedi VI. Bölgede ve 4 adedi ise Muhtelif Bölgelerdedir.

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (Milyon TL)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
I.Bölge	364	423	506	4.171	6.748	10.823
II.Bölge	242	326	288	5.328	2.945	3.692
III.Bölge	125	272	220	1.183	1.941	2.301
IV.Bölge	119	207	290	954	3.955	2.782
V.Bölge	107	230	179	1.735	2.360	1.301
VI.Bölge	145	126	193	592	751	1.397
Muhtelif Bölgeler*	4	6	4	23.340	2.973	729
Toplam	1.106	1.590	1.680	37.303	21.673	23.026

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

Teşvik belgelerinde öngörülen toplam sabit yatırım tutarının ise 10,8 milyar TL'si I. Bölgede, 3,7 milyar TL'si II. Bölgede, 2,3 milyar TL'si III. Bölgede, 2,8 milyar TL'si IV. Bölgede, 1,3 milyar TL'si V. Bölgede, 1,4 milyar TL'si VI. Bölgede ve 729 milyon TL'si ise Muhtelif Bölgelerdedir.

Ocak-Mart Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Yüzde Dağılımı

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (Milyon TL)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
I. Bölge	%33	%27	%30	%11	%31	%47
II.Bölge	%22	%21	%17	%14	%14	%16
III.Bölge	%11	%17	%13	%3	%9	%10
IV.Bölge	%11	%13	%17	%2	%18	%12
V.Bölge	%10	%14	%11	%5	%11	%6
VI.Bölge	%13	%8	%12	%2	%3	%6
Muhtelif Bölgeler*	%0,4	%0,4	%0,2	%63	%14	%3
Toplam	%100	%100	%100	%100	%100	%100

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

2.3. Ocak-Mart Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dağılımı

2017 yılı Ocak-Mart döneminde düzenlenen 1.680 adet belgenin 1.290 adedi komple yeni yatırım, 291 adedi tevsi, 99 adedi de diğer mahiyetlerdeki yatırımlardan oluşmaktadır. Ocak-Mart döneminde yatırım teşvik belgelerinde öngörülen 23 milyar TL'lik toplam sabit yatırım tutarının 17,8 milyar TL'si komple yeni yatırım, 3,9 milyar TL'si tevsi ve 1,3 milyar TL'si ise diğer mahiyetlerdeki yatırımlardan oluşmaktadır.

	Komple Yeni Yatırım		Tevsi		Diğer*		Toplam	
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)
2015	744	34.134	267	2.484	95	685	1.106	37.303
2016	1.222	14.690	266	5.122	102	1.861	1.590	21.673
2017	1.290	17.832	291	3.917	99	1.277	1.680	23.026

* Modernizasyon, Entegrasyon ve Ürün çeşitlendirme yatırımları

2.4. Ocak-Mart Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı

Ocak-Mart döneminde verilen yatırım teşvik belgelerinde öngörülen 23 milyar TL'lik toplam sabit yatırım tutarının 4,4 milyar TL'si Enerji sektöründe, 10,5 milyar TL'si Hizmetler sektöründe, 7,6 milyar TL'si İmalat sektöründe ve 530 milyon TL'si ise Madencilik sektöründedir.

	Enerji			Hizmetler			İmalat			Madencilik		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)
2015	141	25.632	1.258	381	6.945	17.325	555	4.640	16.666	29	86	413
2016	669	11.027	1.873	362	4.932	15.952	536	5.618	16.060	23	96	465
2017	594	4.419	1.234	414	10.472	26.778	635	7.606	19.647	37	530	962

2.5. Ocak-Mart Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Belge Türlerine Göre Dağılımı

Ocak-Mart döneminde düzenlenen 1.680 adet yatırım teşvik belgesinin 781 adedi Bölgesel, 896 adedi Genel ve 3 adedi Stratejik mahiyete sahiptir. Yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 23 milyar TL'lik sabit yatırım tutarının 15,1 milyar TL'si Bölgesel, 7,6 milyar TL'si Genel ve 339 milyon TL'si stratejik mahiyetteki yatırımlara aittir.

	BÖLGESEL			BÜYÜK ÖLÇEKLİ			GENEL			STRATEJİK YATIRIMLAR		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)
2015	582	7.235	26.551	4	23.620	737	518	6.152	8.203	2	295	171
2016	527	6.448	23.183	0	0	0	1.062	15.093	11.167	1	132	0
2017	781	15.074	42.261	0	0	0	896	7.612	5.980	3	339	380

3. 2012/3305 Sayılı Karar Dönemindeki Birikimli Gelişmeler (20.06.2012 – Mart 2017)

3.1. Yatırım Teşvik Belgelerinin Karşılaştırması

20 Haziran 2012 tarihinden Mart 2017 sonuna kadar 22.274 adet Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiştir. Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin 21.117 adedi yerli firmalar, 1.157 adedi de yabancı sermayeli firmalar tarafından alınmıştır. Bu dönemde yerli firmalara düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 321,5 milyar TL olurken, yabancı sermayeli firmalara düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı ise 104,1 milyar TL'dir.

	Yabancı Sermaye	Yerli Sermaye	Toplam
Belge Adedi	1.157	21.117	22.274
Sabit Yatırım (milyon TL)	104.091	321.464	425.554
İstihdam	73.952	690.336	764.288

3.2. Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgesel Bazda Karşılaştırması

Bu dönemde düzenlenen Yatırım Teşvik Belgesi adedinde I. Bölge %34, II. Bölge %18, III. Bölge %15, IV. Bölge %12, V. Bölge %10, VI. Bölge %11 ve Muhtelif Bölgeler %0,4 pay almıştır. Öngörülen sabit yatırım tutarı dikkate alındığında ise I. Bölgenin payının %39, II. Bölgenin payının %17, III. Bölgenin payının %13, IV. Bölgenin payının %10, V. Bölgenin payının %6, VI. Bölgenin payının %4 ve Muhtelif Bölgelerin payının %11 olduğu görülmektedir.

	I. Bölge	II. Bölge	III. Bölge	IV. Bölge	V. Bölge	VI. Bölge	Muhtelif Bölgeler*	Toplam
Belge Adedi	7.477	4.023	3.314	2.633	2.311	2.431	85	22.274
Sabit Yatırım (Milyon TL)	164.717	70.415	55.809	42.538	25.622	19.288	47.164	425.554
İstihdam	299.938	109.535	84.557	65.717	69.613	131.092	3.836	764.288

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

20 Haziran 2012 –Mart 2017 Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Yüzde Dağılımı

	I. Bölge	II. Bölge	III. Bölge	IV. Bölge	V. Bölge	VI. Bölge	Muhtelif Bölgeler*	Toplam
%Belge Adedi	%34	%18	%15	%12	%10	%11	%0,4	%100
%Sabit Yatırım (Milyon TL)	%39	%17	%13	%10	%6	%4	%11	%100
%İstihdam	%39	%14	%11	%9	%9	%17	%1	%100

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

3.3. Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dönemsel Karşılaştırması

20 Haziran 2012 tarihinden Mart 2017 sonuna kadar düzenlenen 22.274 adet teşvik belgesinin 14.883 adedi Komple Yeni Yatırım, 5.451 adedi Tevsi ve 1.940 adedi Modernizasyon, Entegrasyon vb. diğer mahiyetteki yatırımlara aittir. Bu dönemde öngörülen 425,6 milyar TL'lik toplam sabit yatırım tutarının 286,9 milyar TL'si Komple Yeni Yatırım, 103,8 milyar TL'si ise Tevsi Yatırım'dır.

	Komple Yeni Yatırım	Tevsi	Diğer	Toplam
Belge Adedi	14.883	5.451	1.940	22.274
Sabit Yatırım (milyon TL)	286.904	103.766	34.884	425.554
İstihdam	580.453	154.499	29.336	764.288

3.4. Yatırım Teşvik Belgelerinin Türlerine Göre Dönemsel Karşılaştırması

20 Haziran 2012 tarihinden Mart 2017 sonuna kadar düzenlenen 22.274 adet yatırım teşvik belgesinin 11.473 adedi Bölgesel, 76 adedi Büyük Ölçekli, 10.695 adedi Genel ve 30 adedi ise Stratejik mahiyete sahiptir. Yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 425,6 milyar TL'lik sabit yatırım tutarının 184,7 milyar TL'si Bölgesel, 56,7 milyar TL'si Büyük Ölçekli, 145 milyar TL'si Genel iken 39,1 milyar TL'si Stratejik mahiyetteki yatırımlara aittir.

	Bölgesel	Büyük Ölçekli	Genel	Stratejik	Toplam
Belge Adedi	11.473	76	10.695	30	22.274
Sabit Yatırım (milyon TL)	184.740	56.650	145.030	39.135	425.554
İstihdam	576.410	21.439	159.453	6.986	764.288

3.5. Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı

20 Haziran 2012 tarihinden Mart 2017 sonuna kadar düzenlenen yatırım teşvik belgelerinde öngörülen 425,6 milyar TL'lik toplam sabit yatırım tutarının 115,8 milyar TL'si Enerji, 143,8 milyar TL'si Hizmetler, 146,9 milyar TL'si İmalat, 19 milyar TL'si Madencilik sektörlerindedir.

SEKTÖRLER	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)
Enerji	3.836	115.806	18.350
Hizmetler	6.400	143.801	345.017
İmalat	11.186	146.926	376.530
Madencilik	852	19.020	24.391
TOPLAM	22.274	425.554	764.288

(*) Bu bültende sunulan tüm değerler güncel verilerden derlenmiştir.